



LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA SOCIALINIO BŪSTO FONDO PLĖTROS PROGRAMOS IR SOCIALINIO BŪSTO NAUDOJIMO VERTINIMAS

2008 m. gruodžio 1 d. Nr. VA-P-30-21
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento
l. e. direktoriaus pareigas Romualdos Masiulionienės
2007-12-21 pavedimą Nr. P-30-21

Auditą atliko valstybiniai auditoriai:
Neringa Miškinytė (grupės vadovė)
Judita Kentvainienė

Auditas pradėtas	2007-12-21
Auditas baigtas	2008-12-01

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

SANTRAUKA

Socialinis būstas – tai nekomerciniu pagrindu pagal Vyriausybės nustatytą nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarką nuomojamos savivaldybės gyvenamosios patalpos, skirtos mažas pajamas turintiems asmenims ir šeimoms apgyvendinti. Vyriausybė 2004 m. birželio 9 d. nutarimu Nr. 708 patvirtino Socialinio būsto fondo plėtros programą, kurios tikslas yra suteikti daugiau galimybių asmenims (šeimoms), turintiems teisę į socialinį būstą, apsirūpinti būstu.

Siekdami įvertinti Socialinio būsto fondo plėtros programos koordinavimą ir įgyvendinimą, savivaldybės socialinio būsto nuomininkų pareigas, socialinio būsto suteikimo ir jo naudojimo kontrolės mechanizmo pakankumą, nustatyti šioje srityje reikšmingiausias problemas ir pateikti rekomendacijas minėtiems procesams tobulinti, atlikome valstybinį veiklos auditą.

Audito metu nustatėme:

- Apie 70 proc. savivaldybės būstų šiuo metu gyvena asmenys (šeimos), kurie neprivalo savivaldybės vykdomajai institucijai teikti duomenų apie turtą ir pajamas. Pažymime, kad kai kurių asmenų negalima priskirti prie nepasiturinčių asmenų grupės.
- Savivaldybės darbuotojai, administruojantys socialinio būsto nuomą, negali tinkamai įvertinti, ar asmenų, pageidaujančių nuomotis socialinį būstą, pateikti duomenys apie turtą ir pajamas yra teisingi.
- Dėl nepakankamai kontroliuojamo socialinio būsto naudojimo Vilniaus ir Kauno miestų savivaldybių būstuose gyvena dalis asmenų, neįrodžiusių savo teisės į nuomą arba iš viso teisės neturinčių. Be to, Vilniaus, Kauno miestų ir Mažeikių rajono savivaldybės nesiima veiksmingų priemonių, kad socialinio būsto nuomininkai teiktų duomenis apie turtą ir pajamas.
- Vilniaus miesto savivaldybėje nustatyta atvejų, kai socialiniai būstai buvo išnuomoti, pažeidžiant Valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti bei daugiabučiams namams modernizuoti įstatymą.
- Valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti bei daugiabučiams namams modernizuoti įstatyme nėra reglamentuota, kada piliečiai išbraukiami iš socialinio būsto nuomos eilių, o šio įstatymo 11 str. 4 d. nuostata, kad socialinio būsto nuomininkas duomenis apie turtą ir pajamas teikia ne dažniau kaip vieną kartą per trejus metus, lemia, kad savivaldybės nustato skirtingus duomenų pateikimo terminus.
- Vilniaus, Klaipėdos, Šiaulių miestų ir Mažeikių rajono savivaldybės ne visais atvejais gyvenamąsias patalpas yra teisiškai įregistravusios Nekilnojamojo turto registre.
- Vilniaus, Šiaulių miestų ir Mažeikių, Jonavos rajonų savivaldybių tarybos nėra nustačiusios kaupiamųjų lėšų dydžio apskaičiavimo tvarkos.

- Nors Socialinės apsaugos ir darbo ministerija įgyvendina valstybės politiką skurdo ir socialinės atskirties mažinimo srityje bei užtikrina socialinės paramos šeimoms sistemos reguliavimą ir tobulinimą, tačiau jai nėra pavesta įgyvendinti valstybės politiką socialinio būsto srityje.

Audito ataskaitoje pateikėme rekomendacijas, susijusias su socialinio būsto naudojimo, administravimo ir kontrolės procesų tobulinimu:

Lietuvos Respublikos Vyriausybei rekomendavome Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pavesti įgyvendinti valstybės politiką socialinio būsto srityje; parengti Valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti bei daugiabučiams namams modernizuoti įstatymo pakeitimo projektą, papildant įstatymo nuostatas atvejais, kada asmenys (šeimos) privalo būti išbraukti iš eilių socialiniam būstui išsinuomoti, pakeičiant įstatymo 11 str. 4 d. nuostatą ir numatant socialinio būsto nuomininkams vienodą duomenų apie turtą ir pajamas teikimo terminą bei numatant, kad asmuo (šeima), siekiantis išsinuomoti (nuomotis) socialinį būstą, savivaldybės vykdomajai institucijai turi pateikti Metines gyventojų (šeimų) turto ir pajamų mokesčio deklaracijas. Be to, parengti Valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti bei daugiabučiams namams modernizuoti įstatymo įgyvendinimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo projektą, panaikinant šio įstatymo 2 straipsnio nuostatą dėl socialinio būsto nuomos sąlygų netaikymo asmenims (šeimoms), kurie išsinuomojo savivaldybės gyvenamąsias patalpas pagal Gyventojų apsirūpinimo gyvenamosiomis patalpomis įstatymą.

Vilniaus, Kauno miestų ir Mažeikių rajono savivaldybių administracijoms rekomendavome numatyti ir įgyvendinti priemones, kurios užtikrintų veiksmingą socialinio būsto naudojimo kontrolę.

Vilniaus, Klaipėdos, Šiaulių miestų ir Mažeikių rajono savivaldybių administracijoms rekomendavome VI Registrų centro Nekilnojamojo turto registre įregistruoti visas savivaldybės nuosavybės teise valdomas gyvenamąsias patalpas savivaldybės vardu, siekiant apsaugoti jos, kaip nekilnojamojo turto savininkės, teises.

Vilniaus, Šiaulių miestų ir Mažeikių, Jonavos rajonų savivaldybių taryboms rekomendavome nustatyti kaupiamųjų lėšų, kurių reikės savivaldybių nuomojamoms gyvenamosioms patalpoms ir su jomis susijusiems namo bendrojo naudojimo objektams atnaujinti, dydžio apskaičiavimo tvarką, kaip numatyta Vyriausybės 2001 m. balandžio 25 d. nutarimu Nr. 472 patvirtinto Valstybės ir savivaldybių gyvenamųjų patalpų nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo 3 punkte.